

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Nieminen, M., Saari, S., Syrjämäki, E. & Abruquah, E. (2023) Climate University -Verkosto ja kestävä kehityksen korkeakoulu yhteisö. TAMK-konferenssi – TAMK Conference 2023. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja, Erillisjulkaisuja, s. 199-204.

URL: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7266-78-6>

Mika Nieminen, ympäristötekniikan lehtori, Rakennettu ympäristö ja biotalous, Tampereen ammattikorkeakoulu

Sampo Saari, fysiikan lehtori, Pedagogiset ratkaisut ja kulttuuri, Tampereen ammattikorkeakoulu

Eija Syrjämäki, erikoissuunnittelija, Koulutuksen kehittämisspalvelut, Tampereen ammattikorkeakoulu

Emmanuel Abruquah, lehtori, Pedagogiset ratkaisut ja kulttuuri, Tampereen ammattikorkeakoulu

CLIMATE UNIVERSITY -VERKOSTO JA KESTÄVÄN KEHITYKSEN KORKEAKOULUYHTEISÖ

Asiasanat: kestävä kehitys, Climate University, ilmastoyliopisto, avoimet oppimateriaalit, digitaaliset oppimateriaalit, opetussuunnitelma

Kestävä kehitys tulee saada osaksi opetusta ja työyhteisöä, mutta miten? Kestävä kehitys tarkoittaa ennen kaikkea ymmärrystä ja käytännön tekoja, joilla päästään kestäväan ja vastuulliseen toimintaan. Käytäntöä edeltää koulutus, joka tarvitsee tuekseen laadukasta ja saavutettavuuden huomioivaa oppimateriaalia. Eräs ratkaisu kestäväan kehityksen ja ilmastoaiheiden opetuksen osalta on Climate University -verkosto sekä sen kautta saatavilla olevat avoimet ja asiantuntijoiden kuratoimat valmiit verkkomateriaalit. Artikkelimme tutustuttaa sinut suomalaisten korkeakoulujen Climate University -verkostoon, jonka kautta on pääsy kaikille avoimiin kestävyys- ja ilmastoaiheisiin kursseihin. Esittelemme alustavia kokemuksia materiaalien käytöstä opetuksessa ja kerromme miten materiaalit saa helposti käyttöönsä. Käsittelemme myös kaikille avoimien kurssien huomioimista osana opetussuunnitelmatyötä. Lopuksi pohdimme kestäväan kehitystä saavutettavuuden ja digipedagogiikan näkökulmista.

On selvää, että kaikki tarvitaan mukaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisen yhteiskunnan rakentamiseen. Kestävän kehityksen kulmakivet eli ekologinen, taloudellinen sekä sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys (Ympäristöministeriö 2022), kuuluvat kaikille. Usein kuitenkin käy niin, että vastuut eri kulmakivien huomioimisesta jaetaan heti seuraavassa hetkessä eri alojen ja eri ihmisten harteille: taloudellisen kestävyuden nähdään usein kuuluvan pelkästään talouden parissa työskenteleville ja ekologinen kestävyys säilytetään biologeille. Mikäli tällaisen vastuunjaon on tarkoitus syventää kestävän kehityksen opetusta, se onkin pahimmassa tapauksessa askel harhaan. Tämä kuvaa samalla kestävän kehityksen korkeakouluyhteisön haastetta: miten kaikki yhteisön jäsenet, alasta riippumatta saadaan mukaan ratkaisemaan kestävyysaasteita?

Näemme tämän artikkelin mahdollisuutena muistuttaa kestävän kehityksen, saavutettavuuden ja digipedagogiikan keskinäisestä niveltymisestä. Climate University -verkosto tarjoaa yhden mallin kestävän kehityksen opettamisen haasteisiin sekä aiheen integroimiseen osaksi kaikkia opetussuunnitelmia.

Mikä on Climate University -verkosto?

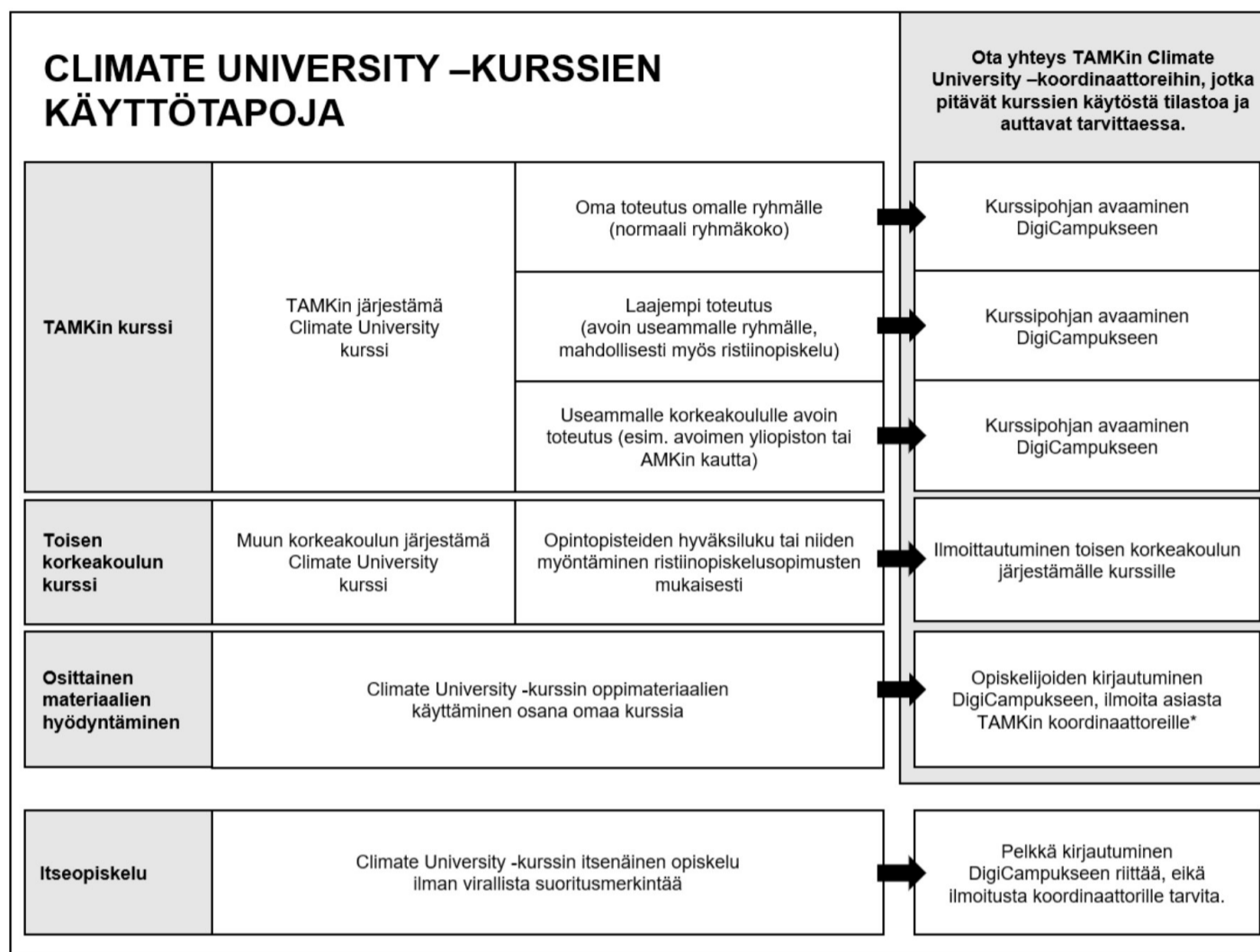
TAMK liittyi Climate University -verkostoon maaliskuussa 2022 ja tällä hetkellä verkostossa on yhteensä 27 korkeakoulua. Climate University (Ilmastoyliopisto) perustettiin vuonna 2018 osana laajempaa Opetus- ja kulttuuriministeriön kärkihanketta ”Monialainen digitaalinen oppiminen kestävyysaasteissa ja joustavat opintopolut työelämään”. Alkuperäisessä kokoonpanossa oli mukana kahdeksan yliopistoa ja kolme ammattikorkeakoulua. (Climate University blogi 2022.) TAMKille Climate University tarjoaa laajan asiantuntijaverkoston, pääsyn laadukkaaseen oppimateriaaliin ja mahdollisuuden päästä toimimaan ilmasto- ja kestävyysaiheisten koulutusten ytimessä.

Helsingin yliopiston koordinoiman Climate University -verkoston tavoitteena on edistää korkeakouluissa annettavaa ilmasto- ja kestävyyskoulutusta opetusta ja sitä kautta parantaa mainittujen aihepiirien ymmärrystä laajemmin yhteiskunnassa. (Climate University blogi 2022).

Näkyvin osa Climate Universityn toimintaa ovat vapaasti saatavilla olevat verkkokurssit materiaaleineen, joita voi hyödyntää joko sellaisenaan tai osana omaa opetusta. Kursseja on tällä hetkellä tarjolla 14 eri kokonaisuutta. Kurssimateriaalit ovat pääasiassa englanniksi, mutta osa on saatavilla myös suomeksi ja ruotsiksi. Ensimmäinen Climate University -kurssi oli Ilmasto.nyt niminen kokonaisuus, joka kehitettiin Sitran rahoituksella vuosina 2015–2016. Kyseinen kurssi on saatavilla myös englanniksi ja ruotsiksi. Sitran rahoituksella rakennettiin myös Kiertotalous.nyt (Circular.now) ja Leadership for Sustainable Change -kurssit vuosien 2017–2018 aikana. Lisätietoja kursseista saat Climate Universityn kotisivuilta (Climate University, 2022).

Climate University kurssien käyttäminen opetuksessa

Climate University -kurssit ovat vapaasti kenen tahansa saatavilla korkeakoulujen yhteisessä DigiCampus-oppimisympäristössä (DigiCampus, 2022). Mikäli opettaja haluaa hyödyntää jonkin kurssikonaisuuksista, voidaan hänelle avata oma kurssi-pohja DigiCampukseen. DigiCampus on Moodle-pohjainen alusta, jonka käyttö on useimmille tuttua. Halutessaan opettaja voi asettaa kurssin saataville myös muiden korkeakoulujen opiskelijoille ja opettaja määrittelee kurssin osallistujamäärän itse. Toinen tapa hyödyntää materiaaleja on ohjata opiskelijoita käyttämään DigiCampuksessa avoimena olevia materiaaleja osana omaa, jo olemassa olevaa kurssia. Kurssit saa käyttöönsä olemalla yhteydessä oman korkeakoulunsa Climate University -koordinaattoreihin. Alla olevassa kaaviossa on esitetty yleisimmät esimerkit Climate University -kurssien eri käyttötavoista (KUVIO 1.). Muitakin käyttötapoja materiaaleille voi olla. Koska käyttökokemuksia ei vielä ole kovin paljoa, suosittelemme olemaan yhteydessä Climate University koordinaattoreihin.

KUVIO 1. Climate University kurssien käyttöesimerkkejä oppimisessa ja opetuksessa.

Käytännön esimerkkejä kurssien hyödyntämisestä opetuksessa

Ensimmäinen virallinen Climate University -oppimateriaalien käyttökokemus saatiin, kun valmiita materiaaleja käytettiin osana TAMKin "Leadership and Intercultural Communication" -kurssia. Kurssi tarkastelee johtajuutta ja kulttuurien välistä kommunikointia osana kestävän kehityksen projekteja. Climate Universityn valmiita oppimateriaaleja käytettiin kurssin osasuorituksena ja online-lähiopetuksessa keskityttiin dialogiin ja case-tutkimusten analysointiin. Lisäksi Climate Universityn opetusmateriaaleja on testattu osana useita Environmental Engineering ja Risk Management and Circular Economy tutkinto-ohjelmien kursseja. Käyttökokemukset ovat olleet hyviä, koska materiaalien valmistelun sijaan on päästy keskittymään paremmin yhdessä tekemiseen ja dialogiin.

Toistaiseksi TAMKissa ei vielä itse ole järjestetty kokonaisia Climate University -kursseja. Suosittelemmekin jokaista opetussuunnitelmatyössä mukana olevaa tutustumaan Climate Universityn tarjontaan. Tarjolla olevat kurssit ovat kiinnostavia myös henkilöstön omaa kouluttautumista ajatellen.

Miten saavutettavuus ja kestävän kehityksen edistäminen liittyvät toisiinsa?

Resurssien järkevä käyttö on olennainen osa kestävää kehitystä, mikä opetusmateriaalien kannalta tarkoittaa usein avointen opetusmateriaalien käyttöä sekä niiden yhteiskehittämistä. Tämä on myös oppimisen tulevaisuuteen keskittyvän Digivisio 2030 -hankkeen ytimessä, jossa kehitetään digipedagogiikkaa (Digivisio 2030 2022).

Kun digitaalista opetusmateriaalia tuotetaan, on sen oltava myös saavutettavaa (Direktiivi 2016/2102/EU). Climate Universityn kurssit ovat suuremman yhteisön kuratoimia laadukkaita kokonaisuuksia, joiden rakentamisessa saavutettavuus on huomioitu alusta alkaen. On selvää, että valmiit materiaalit auttavat myös opettajaa keskittymään itse opetukseen.

Saavutettavan digitaalisen oppimateriaalin kolme tärkeintä ulottuvuutta ovat tekninen toteutus, helppokäyttöisyys ja ymmärrettävyys. Avoimet opetusmateriaalit edistävät suunnittele kaikille -periaatteen toteutumista. (AVI 2022.) Saavutettavuus ei siis toteudu sormia napsauttamalla, ja tarkoittaa saavutettavien dokumenttien tai videoiden tekstittämisen lisäksi myös materiaalin ymmärrettävyyteen panostamista.

CU-verkoston hyödyntäminen TAMK:ssa?

Climate University:n valmiit kurssit ja materiaalit tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden kestävän kehityksen koulutuksen edistämiseen. Materiaalien saavutettavuudesta voidaan poimia esimerkkejä myös muiden kurssien suunnitteluun. Avoimet materiaalit mahdollistavat myös TAMK:n henkilöstön osaamisen kehittämisen jatkuvan oppimisen ajatusta hyödyntäen. Kestävään kehitykseen liittyvän osaamisen

hyödyntäminen onkin tärkeässä roolissa meneillään olevassa opetus-suunnitelmien uudistustyössä, jossa mietitään opintojen laajoja kokonaisuuksia ja sisältöjä. Samantyyppistä osaamista tarvitaan myös tutkimus- ja kehitystoiminnan suunnittelussa ja hankkeiden toteutuksessa. Voidaankin sanoa, että Climate University:n tarjoama verkosto ja materiaalit ovat tärkeitä työkaluja TAMKin strategiassa mainitun kestävä kehityksen tavoitteen toteuttamisessa (TAMK-strategia 2030).

TAMK:n koordinaattorit Climate University verkostossa ovat Eija Syrjämäki (eija.syrjamaki@tuni.fi) ja Mika Nieminen (mika.nieminen@tuni.fi). Ole yhteydessä, kun haluat keskustella Climate University:sta tai haluat Climate University-materiaaleja osaksi opetustasi.

Lähteet

AVI. 2022. Saavutettavuus. Luettu 25.11.2022. <https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/>

Climate University. 2022. Climate University – Teaching and Learning for Sustainable Future. Luettu 25.11.2022. <https://climateuniversity.fi/>

Climate University blogi. 2022. Climate University blog. Luettu 25.11.2022. <https://blogs.helsinki.fi/climateuniversity/>

Digivisio 2030. 2022. Digivisio 2030. Luettu 25.11.2022. <https://digivisio2030.fi/>

Direktiivi 2016/2102/EU. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta. Euroopan Unionin virallinen lehti 2.12.2016. Luettu 25.11.2022. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=OJ:L:2016:327:TOC>

TAMK-strategia 2030. 2020. Tampereen ammattikorkeakoulu. Luettu 20.12.2022. https://content-webapi.tuni.fi/proxy/public/2022-05/tamk_strategia_2030_15032020.pdf